

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій та природокористування
Кафедра селекції та насінництва ім. проф. М.Д. Гончарова

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ВК 8. ДЕРЖАВНА ОХОРОНА ПРАВ НА СОРТИ РОСЛИН

(вибірковий)

статус (обов'язковий / вибірковий)

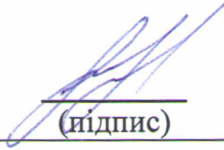
Реалізується в межах освітньої програми: **Н1 "Агрономія"**

за спеціальності Н1 "Агрономія"

на другому (магістерському) рівні вищої освіти

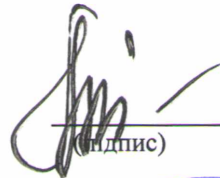
Суми – 2025

Розробник: Н. Сахошко Микола САХОШКО, к.с-г.н., доцент, доцент кафедри насінництва
(ім'я, ПРІЗВИЩЕ) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри <u>селекції та насінництва ім. професора М. Д. Гончарова</u> (назва кафедри)	протокол від 02 червня 2025 р. № 18	
	Завідувач кафедри (підпис)	<u>Іван СОРБРАН</u> (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

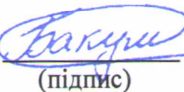
Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

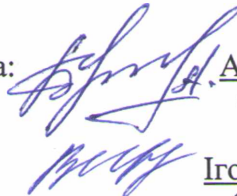
Володимир ТРОЦЕНКО
(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис)

Ольга БАКУМЕНКО
(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана:

(підпис)

Андрій БУТЕНКО
(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

(підпис)

Ігор ВЕРЕЩАГІН
(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Н. Баранік
(підпис)

(Надія БАРАНІК)
(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 03.07. 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1.	Назва ОК	Державна охорона прав на сорти рослин							
2.	Факультет/кафедра	Агротехнологій та природокористування /кафедра селекції та насінництва ім. проф. М.Д. Гончарова							
3.	Статус ОК	Вибірковий							
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для <i>для обов'язкових ОК</i>)								
5.	ОК може бути запропонований для	ОК 7. Інноваційні підходи до управління сортовими ресурсами							
6.	Рівень НРК	7							
7.	Семестр та тривалість вивчення	2 семестр /1-15 тижнів							
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5							
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні /семінарські		Лабораторні			
		денна 30	заочна	денна 30	заочна	денна -	заочна -	денна 90	заочна
10.	Мова навчання	українська							
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Сахошко М.М							
11.1	Контактна інформація	Сахошко М.М, доцент кафедри селекції та насінництва ім. професора М. Д. Гончарова, кабінет 4 корпусу кафедри селекції та насінництва ел. адреса: ihor_vereschahin1986@ukr.net Профайл викладача - https://agro.snau.edu.ua/kafedri/kafedra-selekci%d1%97-i-nasinntictva-im-m-d-goncharova/sklad-kafedri/vereshhagin-igor-volodimirovich/ Консультації: очна - щопонеділка 14-30-15-30; онлайн через Zoom, Viber - щовівторка з 16-00 до 17-00							
12.	Загальний опис освітнього компонента	Державна охорона прав на сорти рослин вивчає науково - правові основи Державної системи охорони прав на сорти рослин, порядок державної реєстрації заявок, порядок прав інтелектуальної власності на сорти рослин, порядок реєстрації сортів рослин придатних для поширення в Україні.							
13.	Мета освітнього компонента	Формування системи спеціальних теоретичних знань про державну систему охорони прав на сорти рослин та виконання міжнародних зобов'язань України, що впливають із членства України в Міжнародному Союзі з охорони нових сортів рослин.							
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на вивченні таких дисциплін як: Селекція та насінництво польових культур, Сортознавство 2. Освітній компонент є основою для Спеціальна селекція сільськогосподарських культур							
15.	Політика академічної доброчесності	Академічна доброчесність у СНАУ регулюється низкою нормативних документів, які розміщені на офіційному сайті ЗВО https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/ .							

		Ці документи визначають академічну доброчесність та містить вказівки щодо процедури, якої слід дотримуватися, коли учасник освітнього процесу порушив академічну доброчесність. Такі дії, як плагіат, видавання себе за іншу особу, шахрайство, фабрикація, фальсифікація, самоплагіат, обман, необ'єктивне оцінювання вважаються прямим порушенням академічної доброчесності та спричиняють суворі покарання: – повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); – повторне проходження навчального курсу; – попередження; – винесення догани; – відрахування з університету (ст. 48 Закону України «Про освіту»). Політика курсу Студенту рекомендовано не пропускати заняття, мати відповідний зовнішній вигляд, старанно виконувати завдання, активно брати участь у навчальному процесі. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час за попередньою домовленістю з викладачем. Вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем навчальної дисципліни. Обов'язковою вимогою є дотримання норм академічної доброчесності. Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови: – не пропускати навчальні заняття, не запізнюватись; – активно брати участь у навчальному процесі; – своєчасно виконувати навчальні завдання; – осмислювати, аналізувати, розуміти навчальний матеріал; – не відволікатися на сторонні справи під час занять; – з повагою ставитись до думки інших здобувачів вищої освіти; – не користуватися гаджетами під час занять без дозволу викладача; – приділяти достатню увагу самостійній роботі; – для нарахування додаткових балів та підвищення рейтингу з дисципліни здобувачі вищої освіти можуть брати участь у наукових конференціях, підготувати наукову статтю тощо. Критеріями оцінювання знань за поточний контроль є успішність освоєння знань та набутих навичок на лекціях та практичних заняттях, що включає здатність здобувача вищої освіти засвоювати категорійний апарат, навички узагальненого мислення, логічність та повноту викладання навчального матеріалу, активність роботи на практичних заняттях, рівень знань за результатами опитування, самостійне опрацювання тем у цілому чи окремих питань. Сумарна кількість
--	--	--

		рейтингових балів за вивчення освітнього компонента за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного та підсумкового контролів. Максимальна сума балів за семестр складає 100 балів. Індивідуальні завдання, письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (15 % від загальної суми балів за конкретне заняття). Інклюзивність навчального процесу для осіб з особливими потребами застосовується з урахуванням їхніх можливостей та потреб (дистанційне навчання в системі Moodle тощо).
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1725
17.	Ключові слова	насіннєві фонди, режими зберігання, шнурова книга насіння

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: після закінчення вивчення освітнього компонента (дисципліни) студент буде здатен:	Програмні результати навчання на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)			Як оцінюється РНД
	ПРН 2	ПРН 4	ПРН 12	
ДРН 1. Знати науково-правову основу Державної системи прав на сорти рослин, порядок державної реєстрації заявок, порядок прав інтелектуальної власності на сорти рослин, порядок реєстрації сортів рослин придатних для поширення в Україні.	х	х		письмове опитування
ДРН 2. Вміти використовувати у своїй діяльності особливості набуття немайнових та майнових прав на сорт рослин на його поширення в Україні, умови передачі майнових прав на сорт та на його використання.	х		х	Письмове опитування, комп'ютерне тестування
ДРН 3. Знати строки чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт, підтримання чинності майнових прав на сорт та його поширення, умови обмеження прав на сорт рослин та обов'язки володільця патенту	х		х	Комп'ютерне тестування, виконання індивідуальних завдань, проблемних ситуацій

і власника майнового права на поширення сорту.				
ДРН 4. Знати структуру та функції Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин, місце і обов'язки в ньому України.		х	х	Комп'ютерне тестування, виконання індивідуальних завдань, проблемних ситуацій

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМОПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу				Рекомендована література
	Аудиторна робота			Самостійна робота	
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
Тема 1. Науково-правова основа Державної системи охорони прав на сорти рослин 1. Вступ 2. Термінологія 3. Загальні положення законодавства про права на сорти рослин	2	-	2	6	1-6, електронні ресурси
Тема 1 (продовження) 4. Сфера застосування ЗУ «Про охорону прав на сорти рослин» 5. Повноваження у сфері охорони прав на сорти рослин 6. Уповноваження підприємств, установ, організацій	2	-	2	6	1-6, електронні ресурси
Тема2. Умови набуття прав на сорти рослин 1. Права на сорт 2. Критерії придатності сорту для набуття прав 3. Умови державної реєстрації сорту	2	-	2	6	1-6, електронні ресурси
Тема 2 (продовження) 4. Порядок набуття прав	2	-	2	6	1-6, електронні

інтелектуальної власності на сорт рослин 5. Заявка на сорт 6. Право на пріоритет і конфіденціальність заявки					ресурси
Тема 3. Набуття та державна реєстрація прав на сорти рослин 1. Статус експертизи заявки 2. Формальна експертиза заявки 3. Кваліфікаційна експертиза заявки	2	-	2	6	1-6, електронні ресурси
Тема 3 (продовження) 4. Експертиза на придатність сорту для поширення 5. Умови прийняття рішення про виникнення прав на сорт 6. Тимчасова правова охорона майнових прав інтелектуальної власності на сорт	2	-	2	6	1-6, електронні ресурси
Тема 3 (продовження) 7. Державна реєстрація прав на сорт 8. Видача документів про право на сорт 9. Оскарження рішення стосовно заявки	2	-	2	6	1-6, електронні ресурси
Тема 4. Права та обов'язки автора сорта 1. Особисте немайнове право автора на сорт та на його поширення в Україні 2. Майнове право інтелектуальної власності на сорт 3. Умови передачі майнових прав на сорт та на його використання	2	-	2	6	1-6, електронні ресурси
Тема 4 (продовження) 4. Строк чинності майнових прав інтелектуальної	2	-	2	6	1-6, електронні

власності на сорт 5. Підтримання чинності майнових прав на сорт та його поширення 6. Примусова ліцензія на використання сорту					ресурси
Тема 4 (продовження) 7. Невиключна примусова ліцензія 8. Обмеження прав на сорт рослин 9. Обов'язки володільця патенту і власника майнового права на поширення сорту	2	-	2	6	1-6, електронні ресурси
Тема 5. Захист прав на сорт рослин 1. Дostroкове припинення чинності майнового права на сорт 2. Припинення чинності майнового права на поширення сорту	2		2	6	
Тема 5 (продовження) 3. Відмова від майнових прав інтелектуальної власності на сорт 4. Визнання прав на сорт недійсними	2		2	6	
Тема 5 (продовження) 5. Порушення прав на сорт 6. Розв'язування спорів у судовому порядку 7. Відповідальність за порушення прав на сорти	2		2	6	
Тема 6. Україна – член Міжнародного Союзу з охорони нових сортів рослин 1. Організація Міжнародного Союзу 2. Права і обов'язки представника України у Раді Міжнародного Союзу 3. Набуття в Україні права на	2		2	6	

сорт					
Тема 7. Міжнародний Союз по охороні нових сортів рослин 1. Організаційна структура Союзу по охороні нових сортів рослин 2. Робота ради Союзу	2		2	6	
Всього	30		30	90	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент</u> <u>самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. Знати науково-правову основу Державної системи прав на сорти рослин, порядок державної реєстрації заявок, порядок прав інтелектуальної власності на сорти рослин, порядок реєстрації сортів рослин придатних для поширення в Україні.	- словесні (навчальна лекція, бесіда, розповідь, пояснення, навчальна дискусія); - наочні (демонстрація, ілюстрація, презентація); - практичні (вправа, дослід, практична робота); - за логікою викладу (індукція, дедукція); - за рівнем пізнавальної активності (пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі); - інтерактивних методів навчання (інтерактивні технології колективно-групового та коперативного	15	Уважне читання конспектів і продумування проблемних питань лекцій, рішення завдань; - відвідування бібліотеки, робота з різноманітною літературою, ведення записів, конспектів; - обговорення навчального матеріалу з іншими студентами без участі викладача; - підготовка доповідей, повідомлень, реферату, презентацій; - виконання індивідуального завдання; використання ПК	22
ДРН 2. Вміти використовувати у своїй діяльності особливості набуття немайнових та майнових прав на сорт рослин на його поширення в Україні, умови передачі майнових прав на сорт та на його використання.		15		22
ДРН 3. Знати строки чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт, підтримання чинності майнових прав на сорт та його поширення,		15		22

умови обмеження прав на сорт рослин та обов'язки володільця патенту і власника майнового права на поширення сорту.	навчання: загальне коло, мікрофон, незавершені ідеї, мозковий штурм, casemетод, робота в малих групах, діалог, синтез думок, спільний проект, пошук інформації, коло ідей);			
ДРН 4. Знати структуру та функції Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин, місце і обов'язки в ньому України.	- нетрадиційні методи навчання (викладач як модератор, ігрове проектування).	15		24
Всього		60		90

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

При оцінюванні за освітнім компонентом використовується безперервне оцінювання – це поєднання сумативного та формативного оцінювання. Безперервне оцінювання застосовується з метою встановлення зворотного зв'язку зі студентами та сумативного оцінювання з фіксуванням оцінок. Обов'язковою умовою є, щоб метод оцінювання дозволяв перевірити, досягнуті чи ні встановлені результати навчання. Для цього і використовуються декілька методів одночасно.

5.1. Сумативне оцінювання

Сумативне оцінювання – підбиває підсумки навчальної діяльності студента у певний момент часу, зазвичай у кінці модулів (модуль 1, модуль 2), та іспит. Сумативне оцінювання можна описати, як оцінювання по закінченні курсу, яке дозволяє визначити рівень досягнень студента, що підсумовує певний етап навчання.

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Частка у загальній оцінці	Дата складання
1.	Тест множинного вибору та індивідуальне завдання. (Модуль 1. Державна система охорони прав на сорти рослин) Теми 1-5.	35 балів / 35%	2 семестр, 6 тиждень
4.	Тест множинного вибору та індивідуальне завдання (Модуль 2. Міжнародна конвенція по охороні нових сортів рослин.) Теми 6-7.	35 балів / 35%	2 семестр, 13 тиждень
5.	Письмовий екзамен (різновид – тестовий у поєднанні з розгорнутою відповіддю на індивідуальне завдання)	30 балів / 30%	2 семестр, екзаменаційна сесія

Форми проведення іспиту: письмова, усна (різновид – тестова та відповідь на індивідуальне завдання). Вибір форми іспиту пропонується викладачем навчальної дисципліни, схвалюється кафедрою та підтримується **методично-кординаційною радою ЗВО**, факультету, про що і зазначається у програмі навчальної дисципліни.

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
	<18 балів	18 - 24 балів	25 - 29 балів	30 - 35 балів
Тест множинного вибору та індивідуальне завдання. (Теоретичні основи лісової селекції) Теми 1- 7).	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі питання розкриті не повністю, відсутній аналіз вивченого матеріалу	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, чітко інтерпретовано отримані результати, зроблені пропозиції щодо поліпшення та удосконалення конкретних питань, сформована своя думка та своє бачення певної проблеми, продемонстровано здатність до критичної оцінки різних джерел інформації, вдумливість, зроблені висновки щодо використання отриманих знань у професійній діяльності
Тест множинного вибору та індивідуальне завдання (Модуль 2. Методи та напрями лісової селекції; Теми 7-13)	<18 балів	18 - 24 балів	25 - 29 балів	30 - 35 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі питання розкриті не повністю, відсутній аналіз вивченого матеріалу	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, чітко інтерпретовано отримані результати, зроблені пропозиції щодо поліпшення та удосконалення конкретних питань, сформована своя думка та своє бачення певної проблеми.
Підсумковий тест – екзамен	<10 балів	10 - 19 балів	20 - 27 балів	28 - 30 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі питання розкриті не повністю, відсутній аналіз вивченого матеріалу	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, чітко інтерпретовано отримані результати, зроблені пропозиції щодо поліпшення та удосконалення конкретних питань, сформована своя думка та своє бачення певної проблеми, продемонстровано здатність до критичної оцінки різних джерел інформації,

				вдумливість, зроблені висновки щодо використання отриманих знань у професійній діяльності
--	--	--	--	---

5.2. Формативне оцінювання

Формативне оцінювання (assessment) є джерелом інформації про успішність засвоєння результатів навчання як для викладачів, так і для самих здобувачів. Формативне оцінювання, як правило, проводиться в ході вивчення ОК. Результати виконання здобувачами оціночних завдань допомагають викладачу при прийнятті рішень щодо характеру подальшого навчання.

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Невеликі тести (до 5 хв.)	Щотижнево, наприкінці практичного заняття
2	Співпраця здобувачів у групі та здатність працювати зосереджено	Щотижнево, упродовж семестру
3	Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань	Щотижнево, упродовж семестру
4	Індивідуальні бесіди про результати виконаних завдань	Щотижнево, упродовж семестру
5	Захист практичних робіт	Щотижнево, упродовж семестру
6	Аналіз фахових текстів чи даних	Щотижнево, упродовж семестру
7	Обговорення обраних шляхів розв'язання проблеми	Щотижнево, упродовж семестру
8	Усні презентації, самооцінювання та взаємооцінювання	2-1 тиждень
9	Оволодіння навичками та уміннями при спостереженні	Щотижнево, упродовж семестру
10	Спостереження за здобувачами у процесі виконання завдань	Щотижнево, упродовж семестру

5.3. Розподіл балів, які отримують здобувачі під час вивчення ОК

Поточне тестування										Разом за модулі	Підсумковий тест - екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 - 15 балів				Змістовий модуль 2 – 20 балів		Змістовий модуль 3 – 35 балів						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T 10	70	30	100
4	4	3	4	10	10	9	9	8	9			

Розподіл балів системи ЄКТС за результатами навчання і семестрової (підсумкової) атестації у формі екзамену:

до 70 балів – за результатами модульного контролю упродовж семестру;

до 30 балів – за результатами семестрової (підсумкової) атестації.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового	для заліку

		проекту (роботи), практики	
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Рекомендована література

6.1.1. Методика проведення експертизи сортів рослин картоплі та груп овочевих, баштанних, пряно-смакових на придатність до поширення в Україні (ПСП) / За ред. Ткачик С. О. – К. : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. – 96 с.

6.1.2. Конспект лекцій з дисц. ДОПСР / Н.С. Кожушко. – Суми: СНАУ, 2017. –28 с.

6.1.3. Навчальний посібник «Державна охорона прав на сорти рослин» з дисц. ДОПСР / Н.С. Кожушко, В.І. Оничко. – Суми: СНАУ, 2018. – 60 с.

6.1.4. Науково-методичні рекомендації «Набуття й захист прав на сорти рослин» / Н.С. Кожушко, В.І. Авраменко, Я.А. Завора. – Суми: СНАУ 2018. – 45 с.

6.1.5. М. вк. щодо проведення ПЗ з дисц. ДОПСР / Н.С. Кожушко. – Суми: СНАУ, 2018. – 36 с.

6.1.6. М. вк. щодо виконання СР з дисц. ДОПСР / Н.С. Кожушко. – Суми: СНАУ, 2018. – 23 с.

6.1.7. Сортівні ресурси та їх формування : Курс лекцій для студентів 2 курсу освітнього ступеню «Магістр» спеціальності 201 "Агрономія" / Н. С. Кожушко, В. І. Оничко. – Суми : СНАУ, 2019. – 128 с.

6.2. Інформаційні ресурси

6.2.1. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://minagro.gov.ua/uk/organic_ministry?nid=27051

6.2.2. Державний реєстр патентів сортів рослин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: - <http://sops.gov.ua/reestratsiya-prav/reiestry/reiestr-patentiv>.

6.2.3. Державний реєстр заявок на сорти рослин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: - <http://sops.gov.ua/pdfbooks/09.reestry/pANDz/2017/1.pdf>